

[Binnenland](#)[Buitenland](#)[Economie](#)[Cultuur](#)[Sport](#)[Opinie](#)[Wetenschap](#)[Tech & Media](#)[Meer ▾](#)

U zult Trump nog eens dankbaar zijn

Column Trump herontdekt de sturende hand van de overheid. Zijn oplossing: investeringen in infrastructuur. Wegen, bruggen, riolen. Mannenbanen.

✎ **Menno Tamminga** ⌚ 10 november 2016

Wedden dat Donald Trump zijn verkiezingsprogramma niet heeft laten doorrekenen door het Amerikaanse equivalent van het Centraal Planbureau? In Nederland zou hij zich dan buiten de politieke discussie plaatsen. Hier zien de meeste partijen het rapportcijfer van het CPB als een keurmerk. Trump niet. In zijn overwinningsspeech kondigde hij plompverloren aan dat de economische groei onder president Trump verdubbelt. Hoe doet 'ie dat?

Schulden maken, schulden, schulden. De politicus Trump is geen ideoloog zoals wij die gewend zijn. Hij heeft een stel overtuigingen en vuistregels. Dat is het. Van huis uit is hij een projectontwikkelaar. Schulden waren zijn levensader. Dat blijft zo, ook in het Witte Huis.

En daar moeten we eigenlijk maar blij mee zijn. Waarom?

Om die vraag te beantwoorden is het zinvol om de vergelijking te trekken tussen 1980 en nu. In 1980 won Ronald Reagan (Republikein) de verkiezingen. Zijn presidentschap markeerde het eind van de naoorlogse periode waarin de overheid een steeds grotere (economische) rol was gaan spelen. Ambtenaren waren niet de oplossing, zij waren het probleem, poneerde Reagan. Liberalising was het nieuwe credo. Weg met die regels tegen economische machtsconcentraties. Tegen speculatie in de financiële wereld. In 1980 was de economie belabberd, de rente op kredieten liep al snel richting 20 procent en de VS voelden zich gevangene van oliekartel OPEC. Economische groei schoot omhoog.

En nu? De banengroei is gezond, werkloosheid daalt, de VS zijn zelfvoorzienend in energie, de rente is ultralaag en de VS beschikken over de technotijgers van onze tijd: Apple, Google, Facebook, Amazon. Maar dat was niet genoeg voor Hillary Clinton. Lieten de kiezers zich door iets anders leiden dan de economie?

Een fiks deel van de Trump-aanhang die vroeger misschien op een Democraat zou stemmen, mist hoop. Hoop op banen met een beter inkomen. Hoop dat hun kinderen het beter zullen hebben dan zichzelf. De trends in de economie en de samenleving (duurder onderwijs, duurdere zorg, banen vretende automatisering, afnemende vakbondsmacht) werken in hun nadeel.

Borrelpraat? Boze witte mannen? Lees *Poorer than their parents*, een rapport uit augustus van de denktank van adviesbureau McKinsey. De elite-adviseur van de bedrijfselite. Een van de uitkomsten: 81 procent van de Amerikaanse huishoudens kampt sinds 2005 met een stagnerend of dalend inkomen. Het is een mondiale trend. In Nederland is het 70 procent van de huishoudens. De meeste hebben alleen dankzij overheidssubsidies een hoger beschikbaar inkomen. Wie zijn met name de klos? Werknemers met een lagere opleiding.

Het McKinsey-rapport:

Eenderde van hen is bang dat hun kinderen het niet beter krijgen. Zij bleken in interviews „negatieve opvattingen te hebben over vrijhandel en immigratie.” Zo uniek was Trump niet dat hij onvrede zag die anderen misten.

Trump's oplossing: investeringen in infrastructuur. Wegen, bruggen, riolen. Mannenbanen. Duizend miljard dollar. Hij wil ook lagere belastingen. Meer uitgeven, minder inkomsten, dus meer schulden. De financiële positie van de VS zal verslechteren. De economie groeit. De rente stijgt. Na een tijdje ook bij ons. Dat kan Europa verlossen van de patstelling van hoge besparingen, hoge werkloosheid, ultralage rente en kwijnende pensioenen.

Onconventionele tijden vragen om onconventionele oplossingen. Trump herontdekt de sturende hand van de overheid. Als hij slaagt, zult u hem dankbaar zijn.

Mail de redactie

DOSSIER

Amerika 2016

Wie is wie in Trumps inner circle?

Vertrouwelingen Sleutelfiguren uit Trumps onconventionele verkiezingscampagne hopen nu op een plek in of rond het Witte Huis.

'Gezond narcisme' heeft gewonnen

Verkiezingen VS De middenklasse hielp Trump aan zijn overwinning, niet de 'verliezers van de globalisering'. Ook in de wc-papierhoofdstad van de wereld willen Trumpstemmers een muur tegen de toekomst.

Het antwoord op Trumps isolationisme is een Europees leger

Opinie Voor het eerst sinds de Eerste Wereldoorlog komt Europa er alleen voor te staan. Tijd om ons te verenigen onder één Europees commando, betoogt europarlementariër Guy Verhofstadt.

Kwart eeuw na Koude Oorlog zijn de rollen nu omgekeerd

Meer Amerika 2016

Lees ook deze artikelen

Wat zijn de economische consequenties van Trumps zege?

09 NOVEMBER 2016

Bent u ook zo bang dat 't uw schuld is?

18 OKTOBER 2016

Over NRC

[Auteursrecht](#)
[Privacyverklaring](#)
[Leveringsvoorwaarden](#)
[Cookies](#)
[Stijlboek](#)

Contact

[Redactie](#)
[Opinieredactie](#)
[Colofon](#)
[AdSales](#)
[Klantenservice](#)

Mijn NRC

[Inloggen](#)
[Account aanmaken](#)
[Digitale editie](#)
[Mijn abonnementen](#)
[Service & bezorging](#)

NRC Websites

[NRC Media](#)
[NRC Carrière](#)
[NRC Live](#)
[NRC Webwinkel](#)

